

Sygn. akt II Ka 310/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Zawiślak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Anna Sieczkiewicz

przy udziale prokuratora Krzysztofa Czyżewskiego

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2015 r.

sprawy **D. C. (1)**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 3 marca 2015 r. sygn. akt II K 350/14

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę oskarżonego D. C. (1) przekazuje Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 310/15

UZASADNIENIE

D. C. (1) został oskarżony o to, że w dniu 05.03.2014 r. w miejscowości M.ul. (...), woj. (...) w ruchu lądowym prowadził pojazd mechaniczny m-ki A. (...) nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości z wynikiem 1,47 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu,

tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 3 marca 2015 r., sygn. akt II K 350/14, Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim:

I. Oskarżonego **D. C. (1)** uznał za winnego dokonania zarzuconego mu czynu stanowiącego występki z art. 178a § 1 k.k., i za czyn ten na podstawie art. 178a § 1 k.k. skazał go i wymierzył karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych przyjmując, na podstawie art. 33 § 3 k.k., iż jedna stawka dzienna jest równoważna kwocie 20 złotych;

II. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych do których uprawnia kategoria B prawa jazdy na okres 2 lat;

III. na podstawie art. 43 § 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do zwrotu posiadanego prawa jazdy do właściwego Starostwa Powiatowego;

IV. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa tytułem opłaty kwotę 200 złotych i zasądził na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 złotych tytułem zwrotu wydatków postępowania.

Apelację od przedstawionego wyżej wyroku wywiódł obrońca D. C. (1), zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

I. obrazę prawa procesowego mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

a) przepisów art. 9 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k.

w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. wyrażającą się w niewyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy poprzez zaniechanie:

- ustalenia z urzędu danych pracowników salonu fryzjerskiego, pod którym stał zaparkowany samochód m-ki A., w którym siedział oskarżony oraz przesłuchania ich na okoliczności sprawy,

- ustalenia z urzędu danych kobiety, którą strzygła M. B. w chwili, jak pod salon fryzjerski miał podjechać samochód, którym kierował D. C. (1) i przesłuchania jej w charakterze świadka na okoliczności sprawy,

- uzyskania wykazu połączeń numerów telefonicznych, którymi w dniu zdarzenia posługiwały się M. B. oraz ówczesna żona i teściowa oskarżonego,

b) przepisów art. 9 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 202 § 1 k.p.k. poprzez zaniechanie wywołania opinii biegłych lekarzy psychiatrów celem przeprowadzenia badań oskarżonego i ustalenia jego stanu zdrowia psychicznego,

c) przepisów art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. wyrażającą się

w niezasadnym uznaniu, że dowodu z przesłuchania J. M. nie da się przeprowadzić, co doprowadziło do niesłusznego odstąpienia od tej czynności,

d) przepisów art. 4 k.p.k., art. 5 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. polegającą na niewzięciu pod uwagę przy ferowaniu wyroku wszystkich ujawnionych w toku przewodu sądowego i mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia okoliczności, oparciu poczynionych ustaleń faktycznych na dowolnie przeprowadzonej ocenie dowodów oraz wbrew zasadom prawidłowego rozumowania, wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego, niedostatecznym uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy w tym okoliczności dla oskarżonego ewidentnie korzystnych, rozstrzygnięciu niedających się usunąć wątpliwości na jego niekorzyść, nienależytej analizie i ocenie poszczególnych dowodów, w szczególności dowodu z wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań świadka M. B., dokumentacji służbowej Policji; uznaniu za udowodnione faktów niemających wystarczającego oparcia w dowodach i nie wskazaniu w sposób należyty dlaczego Sąd nie uznał dowodów przemawiających przeciwko sprawstwu i winie oskarżonego,

skutkiem czego nie doszło do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy,

w tym okoliczności związanych z winą oskarżonego, doszło do poczynienia nieprawdziwych ustaleń faktycznych skutkujących bezpodstawnym uznaniem, że D. C. (1) dopuścił się zarzuczonego mu przestępstwa.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim.

W toku rozprawy odwoławczej prokurator przyłączył się do apelacji obrońcy oskarżonego i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Oskarżony D. C. (1) nie stawił się pomimo prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy odwoławczej. Obrońca wyżej wymienionego nadesłał natomiast pismo, z którego wynikało, że w dniu 9 lipca 2015 r. wypowiedział oskarżonemu pełnomocnictwo do obrony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna i dlatego też zaskarżony wyrok należało uchylić, zaś sprawę D. C. (1) przekazać Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim do ponownego rozpoznania.

Należy z całą mocą podkreślić, że orzeczenie takiej treści nie przesądza w żadnej mierze o sposobie rozstrzygnięcia tej sprawy po jej ponownym rozpoznaniu i nie może zostać odebrane inaczej niż jedynie jako zalecenie ponownego jej rozpoznania bez opisanych niżej uchybień. W chwili obecnej stwierdzić jedynie należy, że wydanie wyroku w tej sprawie było przedwczesne.

W wyprzedzeniu zasadniczej części rozważań podkreślić należy, że akt oskarżenia w sprawie D. C. (1) został wniesiony w dniu 9 kwietnia 2014 r. (k. 21), a zatem do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w tejże sprawie m.in. przepisy art. 167 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k. i art. 452 k.p.k. będą znajdowały zastosowanie w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. (art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw- Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 z późn. zm.). Do takiego też brzmienia wskazanych regulacji odnosił się Sąd Okręgowy w swych wywodach.

Odnosząc się do zarzutów i wniosku zawartego w apelacji należy stwierdzić, że na obecnym etapie postępowania sądowego, na plan pierwszy wysuwa się kwestia związana z zaistniałym w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszeniem tej części unormowania art. 366 § 1 k.p.k., która nakłada na Przewodniczącego obowiązek baczenia, aby wyjaśnione zostały wszystkie istotne okoliczności sprawy. Zaakcentować w tym zakresie należy, że Sąd Rejonowy, wykorzystując dostępne możliwości dowodowe, winien dążyć do wyeliminowania zarysowujących się w sprawie wątpliwości tak w zakresie zachowań zarzuconych D. C. (1), jak i stanu poczytalności tegoż. Nie ulega bowiem najmniejszej wątpliwości, że należyta weryfikacja oświadczeń procesowych oskarżonego wymaga podjęcia wszelkich działań zmierzających do pozyskania potencjalnie możliwych środków dowodowych.

Odnosząc się do pierwszego z podniesionych wyżej zagadnień podkreślić trzeba, że rzetelne wartościowanie relacji M. B., w świetle zmiany ich treści, wymaga przede wszystkim podjęcia działań zmierzających do ustalenia danych pracowników salonu fryzjerskiego, w pobliżu którego zaparkowano samochód marki A.. Zważyć przy tym należy, iż na występowanie wspomnianej kategorii osób, mogących dysponować informacjami relewantnymi dla rozstrzygnięcia o przedmiocie procesu, wskazują zeznania T. L. (k. 72v). Weryfikacji oświadczeń procesowych M. B. służyć mogą również działania zmierzające do ustalenia danych personalnych osoby, którą strzygł świadek (k. 31), a która to osoba, w związku ze swą bytnością w salonie fryzjerskim mogła powziąć

informacje w przedmiocie inkryminowanego zajścia. Wobec okoliczności, że M. B. zmianę treści informacji przez siebie przekazanych umotywowała rozmową przeprowadzoną z matką ówczesnej małżonki D. C. (1), koniecznym jest również przesłuchanie J. M. na okoliczność ewentualnych rozmów ze świadkami na miejscu zdarzenia. Słusznie podnosi w tym kontekście apelujący, że Sąd Rejonowy, odstępując w dniu 3 marca 2015 r. od przesłuchania tejże osoby z uwagi na jej stałe zamieszkiwanie za granicą (k. 92v), rozstrzygnięciem takim uchybił regulacji art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k. Zważyć bowiem trzeba, że sam element przebywania świadka poza granicami Polski nie jest wystarczającą przesłanką do pozytywnego ustalenia istnienia podstawy odstąpienia od przeprowadzenia dowodu przez przyjęcie, że dowodu nie da się przeprowadzić. Niezbędne jest tu dodatkowo stwierdzenie, że nie można ustalić, gdzie dokładnie świadek taki przebywa. W innych bowiem sytuacjach możliwe jest skorzystanie z międzynarodowej pomocy prawnej i przesłuchanie takiego świadka (vide M. M. Kurowski, Komentarz do art. 170 Kodeksu postępowania karnego, [w:] D. S. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, LexisNexis 2013, teza 6.). W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy winien w pierwszej kolejności podjąć działania zmierzające do ustalenia terminu przyjazdu J. M. do Polski, zaś w razie braku takowego terminu- przemyśleć skorzystanie z przytoczonej wyżej możliwości. W celu dokonania rzetelnej analizy relacji M. B., Sąd I instancji winien rozważyć także uzyskanie wykazu połączeń numerów telefonicznych, którymi w dniu zdarzenia posługiwały się M. B. oraz ówczesna żona i teściowa oskarżonego. Nie bez znaczenia w tym zakresie może pozostawać również wyjaśnienie rozbieżności występujących pomiędzy zeznaniami T. L., z których wynika, że w trakcie podjętej interwencji jednocześnie były obecne zarówno A. M., jak i J. M. (k. 72v- 73), a

zeznaniaми A. M. podającej, że najpierw obecna była jej matka, a następnie tylko ona (k. 92v). Oparciu rozstrzygnięcia na prawdziwych ustaleniach faktycznych niewątpliwie przysłuży się także przesłuchanie drugiego z interweniujących funkcjonariuszy Policji, tj. Ł. W.(k. 40).

Zamykając rozważania w przedmiocie wymogów starannego wartościowania relacji M. B., a tym samym, ze względu na linię obrony przyjętą przez D. C. (1), również wyjaśnień podsądnego, zaznaczyć trzeba, że niezależnie od efektów oceny zeznań wymienionego świadka Sąd Rejonowy winien rozważyć poinformowanie właściwego organu powołanego do ścigania przestępstw o popełnieniu przez wyżej wymienioną czynu z art. 233 § 1 k.k.

W dalszej kolejności zaznaczyć trzeba, że naruszenie normy art. 366 § 1 k.p.k. ma charakter pierwotny nie tylko wobec obrazy art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k., ale w znacznym zakresie również względem naruszenia art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k., w konsekwencji czego podniesienie zarzutów naruszenia wskazanych przepisów uznać należało za przedwczesne, a tym samym chybione.

Przystępując do rozważań poświęconych zagadnieniu poczytalności D. C. (1), zaakcentować należy, iż skoro ze złożonych na etapie postępowania przygotowawczego relacji M. B. wynika, że D. C. (1)

po przyjechaniu w pobliże salonu fryzjerskiego, nie wyłączając silnika prowadzonego przezeń pojazdu, dokonał samoiniekcji bliżej niesprecyzowanej substancji, w rezultacie zażycia której doznał konwulsji oraz de facto stracił przytomność (k. 5v),

to zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego poczytalności. Komplementarne z powyższym, w zakresie spostrzeżenia strzykawki z igłą i utraty przytomności przez D. C. (1), informacje przekazał również T. L. (k. 72v).

W tym stanie rzeczy koniecznym jest ponowne przesłuchanie wymienionych na wskazane okoliczności. Zważyć tutaj także trzeba, że przytoczone okoliczności wskazują

na możliwość podjęcia próby samobójstwa, która w odbiorze zewnętrznym przemawia za realną możliwością występowania u oskarżonego zakłóceń w stanie zdrowia psychicznego przynajmniej w chwili czynu, albowiem możliwym jest, że mogła ona wynikać z choroby psychicznej bądź zaburzeń psychicznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2014 r., III KK 265/14, LEX nr 1532983). W tym stanie rzeczy koniecznym jest wywołanie przewidzianej treścią art. 202 k.p.k. opinii biegłych lekarzy psychiatrów co do stanu zdrowia psychicznego oskarżonego, a tym

samym sformułowany przez skarżącego zarzut obrazy art. 9 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 202 § 1 k.p.k. musiał zostać uznany za zasadny.

Suma powyższych uchybień jest tego rodzaju, iż z całą pewnością można stwierdzić, że mogły mieć one wpływ na treść orzeczenia. Czynności niezbędne

do wykonania dotyczą istoty sprawy, a Sądowi Odwoławczemu postępowania w tym zakresie prowadzić nie wolno (art. 452 § 1 k.p.k.), nadto wymagają one przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, w tym w szczególności podjęcia działań zmierzających do przesłuchania potencjalnych świadków oraz ponownego przesłuchania A. M., M. B. i interweniujących funkcjonariuszy Policji. W związku z tym zaskarżone orzeczenie należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Usunięcie wszystkich przedstawionych wyżej braków postępowania dowodowego pozwoli Sądowi Rejonowemu nie tylko na dokonanie należytej oceny zeznań M. B. i zweryfikowanie tą drogą linii obrony przyjętej przez oskarżonego, lecz również na zajęcie właściwego stanowiska w przedmiocie poczytalności tegoż.

Z powyższych powodów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 437 k.p.k. w zw. z art. 456 k.p.k., orzekł jak w wyroku.